

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมอนามัยโทร. ๐๒๕๙๐๔๑๐๒ โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๔๑๐๑

ที่ สธ ๐๙๒๕.๐๑/

วันที่

๘ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง สรุปสาระสำคัญจากการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เรื่อง “สุขภาพคอมพิวเตอร์ สุขภาพคน”

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

ตามที่ข้าพเจ้า นางสาวศตวรรษ อ่างแก้ว นักวิชาการคอมพิวเตอร์กลุ่มตรวจสอบภายใน ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมประชุมสัมมนา เรื่อง “สุขภาพคอมพิวเตอร์ สุขภาพคน” ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกำธรสุวรรณกิจ กรมอนามัย นั้น

ในการนี้ ข้าพเจ้า ได้เข้าร่วมประชุมฯ ตามที่ได้รับมอบหมายเรียบร้อยแล้ว และขอสรุป สาระสำคัญดังนี้

นายฉัตรชัย ไตรรัตน์ภิรมย์ กล่าวเปิดงาน ปัจจุบันบุคลากรของกรมอนามัยใช้งานระบบ คอมพิวเตอร์ เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์แบบไร้สาย โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกและให้ประโยชน์ต่อผู้ใช้ได้มากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ก็เป็นการเปิดโอกาสให้ถูกคุกคามจาก ภัยร้ายต่าง ๆ ทั้งต่อระบบคอมพิวเตอร์ และสุขภาพของผู้ใช้ กองแผนงานจัดประชุมฯ เพื่อเป็นการสร้างความ ตระหนักและให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรกรมอนามัย ในการดูแลรักษาระบบคอมพิวเตอร์ และสุขภาพ ที่เกิดจากโรคคอมพิวเตอร์วิชั่นซินโดรม

วิทยากรจากบริษัท อินฟอร์เมชั่น เซอร์วิส แอนด์ คอนซัลแทนท์ จำกัด (ISC) กองแผนงาน กรมอนามัย มูลนิธิแพทย์แผนไทยพัฒนา และสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ได้มีการบรรยายองค์ความรู้เรื่อง ต่าง ๆ โดยวิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๘

- การบรรยายการดูแลรักษาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงด้วยตนเอง โครงการ ดูแล บำรุงรักษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ กรมอนามัย โดย วิทยากรจากบริษัท อินฟอร์เมชั่น เซอร์วิส แอนด์ คอนซัลแทนท์ จำกัด (ISC) โดยได้บรรยาย สรุปปัญหาที่พบมากที่สุด ๑. โปรแกรม (Software) ๕๔% ปัญหา ติดตั้ง driver printer ๒. บุคลากร (Peopleware) ๒๙% ปัญหา ลืม username และ password ๓. อุปกรณ์ (Hardware) ๗% ปัญหา ไม่สามารถเปิดใช้งานคอมพิวเตอร์ ๔. เครือข่าย (Network) ๑๐% ขอดาวน์โหลด (download) ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหา ๑. โปรแกรม - ติดตั้ง driver printer ปัญหาโดยรวมมีการติดตั้งเครื่องพิมพ์ใหม่ หรือทดแทนของเดิมหลังจากการติดตั้ง มีผู้ใช้ (user) ที่ต้องการใช้งานเพิ่มเติมจึงต้องทำการติดตั้ง driver printer ให้ใช้งานได้ตามความต้องการ การติดตั้งเครื่องพิมพ์มี ๒ แบบ - แบบต่อตรงกับเครื่องคอมพิวเตอร์ - แบบระบบเครือข่าย ๒. บุคลากร - วิธีแก้ไขกรณีเหตุการณ์ลืม username และ password ของระบบต่าง ๆ ในกรมอนามัย เช่น E-Mail Gothai, Internet, HR, Authentication เพราะแต่ระบบ username และ password แยกออกจากกัน ๑. แจ้งกองแผนงาน โทร ๔๒๙๓ ๒. แจ้งทางเว็บไซต์ระบบนั้น ๆ ต้อง Reset Password ใหม่ ข้อมูลที่ต้องแจ้ง คือ ชื่อ-สกุล และเลขบัตรประชาชน วิธีป้องกัน username และ password ไม่ควรจดไว้บนโต๊ะหรือหน้าจอคอมพิวเตอร์ ๓. อุปกรณ์ - ไม่สามารถเปิดใช้งานคอมพิวเตอร์ ปัญหาโดยรวมเกิดจากอุปกรณ์ RAM Card สกปรก จึงต้องถอดตัวอุปกรณ์มาทำความสะอาด เพื่อกำจัดคราบออกไซด์ ๔. เครือข่าย - ขอดาวน์โหลด

(download) โดยรวม จะเป็นการขอ download driver printer เนื่องจากไฟล์ driver มีขนาดใหญ่ จึงต้องมีการเปิดเครื่องแม่ข่ายให้ดาวน์โหลดชั่วคราว ไฟล์ที่มีขนาดใหญ่ เช่น VDO, ไฟล์เอกสารขนาดใหญ่ ตามระเบียบปฏิบัติของกรมอนามัยจากเดิมกำหนดให้ ๕๐ MB เพิ่มให้เป็น ๑๐๐ MB ไฟล์ที่ไม่ให้ ดาวน์โหลดเพื่อความปลอดภัยของระบบ เช่น .exe หรือไฟล์โปรแกรมต่าง ๆ การบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น ตรวจสอบไวรัสโดยใช้โปรแกรม Antivirus Kaspersky ของกรมอนามัย กองแผนงานใช้เครื่องแม่ข่ายในการตรวจจับไวรัสวันละ ๓ เวลา ช่วงเช้า กลางวัน ช่วงบ่าย

- การบรรยายแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของกรมอนามัยสำหรับผู้ใช้งานทั่วไป โดย นายฉัตรชัย ไตรรัตนภรณ์ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ วิทยาการจากกองแผนงาน กรมอนามัย โดยได้บรรยาย ๑. วัตถุประสงค์ เพื่อให้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมอนามัยเป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย และสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะที่ไม่ถูกต้อง และจากการถูกคุกคามจากภัยต่าง ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกรมอนามัย ๒. การใช้งานรหัสผ่าน - ผู้ใช้งานมีหน้าที่ในการป้องกัน ดูแล รักษาข้อมูลบัญชีชื่อผู้ใช้งาน (Username) และรหัสผ่าน (Password) ของตนเอง ห้ามใช้ร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งห้ามทำการเผยแพร่ แจกจ่าย ทำให้ผู้อื่นล่วงรู้รหัสผ่าน (Password) - ผู้ใช้งานต้องเปลี่ยนรหัสผ่าน ไม่เกิน ๑๘๐ วัน หรือทุกครั้งที่มีการแจ้งเตือนให้เปลี่ยนรหัสผ่าน การกระทำใด ๆ ที่เกิดจากการใช้บัญชีของผู้ใช้งาน อันมีกฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะเกิดจากผู้ใช้งานหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบส่วนบุคคล ซึ่งผู้ใช้งานจะต้องรับผิดชอบต่อความผิดที่เกิดขึ้นเอง ๓. ใช้งานต้องทำการพิสูจน์ตัวตนทุกครั้งก่อนที่จะใช้สิทธิ์หรือระบบสารสนเทศของหน่วยงาน ๔. การบริหารจัดการสิทธิ์ - ผู้ใช้งานมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสิทธิ์ที่หน่วยงานมอบไว้ให้ใช้งาน ๕. การบริหารจัดการซอฟต์แวร์และลิขสิทธิ์ และการป้องกันโปรแกรมไม่ประสงค์ดี ห้ามไม่ให้ผู้ใช้งานทำการติดตั้งหรือใช้งานซอฟต์แวร์อื่นใดที่ไม่มีลิขสิทธิ์ถูกต้อง หากตรวจพบ ถือว่าเป็นความผิดส่วนบุคคล ผู้ใช้งานรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว - คอมพิวเตอร์ของผู้ใช้งานติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์ (Anti virus) ตามที่หน่วยงานได้ประกาศให้ใช้ - ข้อมูล ไฟล์ ซอฟต์แวร์ หรือสิ่งอื่นใด ที่ได้รับจากผู้ใช้งานอื่นต้องได้รับการตรวจสอบไวรัสคอมพิวเตอร์และโปรแกรมไม่ประสงค์ดีก่อนนำมาใช้งานหรือเก็บบันทึกทุกครั้ง - เมื่อผู้ใช้งานพบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ติดไวรัส ผู้ใช้งานต้องไม่เชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์เข้าสู่เครือข่ายและต้องแจ้งผู้ดูแลระบบ ๖. การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ต - ห้ามเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เป็นความลับเกี่ยวกับงานของหน่วยงานที่ยังไม่ได้ประกาศ (อนุมัติ) อย่างเป็นทางการ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต - ระมัดระวังการดาวน์โหลด โปรแกรมใช้งานจากระบบอินเทอร์เน็ต การอัปเดต (Update) โปรแกรมต่าง ๆ ต้องเป็นไปโดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ - ห้ามเปิดใช้งานโปรแกรมออนไลน์เพื่อความบันเทิงในระหว่างเวลาปฏิบัติราชการ ๗. การควบคุมการถึงระบบเครือข่ายไร้สาย ๘. การควบคุมการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) - ผู้ใช้งานต้องทำการตรวจสอบเอกสารแนบจากจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ก่อนการเปิด เพื่อตรวจสอบไฟล์ เป็นการป้องกันการเปิดไฟล์ที่เป็น Executable file เช่น .exe .com เป็นต้น - ผู้ใช้งานต้องใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ สำหรับใช้รับ-ส่งข้อมูลในระบบราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การพัฒนาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลางเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ (E-Mail Gothai) ๙. การสำรองข้อมูลและการกู้คืน ผู้ใช้งานมีหน้าที่เก็บรักษาสื่อข้อมูลสำรองไว้ในสถานที่ที่เหมาะสม ไม่เสี่ยงต่อการรั่วไหลของข้อมูลและทดสอบการกู้คืนข้อมูลที่สำรองไว้อย่างสม่ำเสมอ

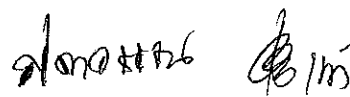
- การบรรยายโรคคอมพิวเตอร์วิชั่นซินโดรม หรือ CVS (Computer Vision Syndrome) โดย นางสาวพัชรา สุวรรณโชติ วิทยากรจากมูลนิธิแพทย์แผนไทยพัฒนา โดยได้บรรยายเป็นกลุ่มอาการโรคทางสายตา ซึ่งเกิดจากการใช้สายตากับคอมพิวเตอร์เป็นระยะเวลาานาน ๆ พบได้ในทุกเพศทุกวัย พบในผู้หญิงมากกว่าผู้ชายเพราะเมื่ออายุมากขึ้นผู้หญิงมีโอกาสเป็นโรคตาแห้งมากกว่าผู้ชาย พบได้ตั้งแต่เด็กจนถึงผู้สูงอายุ สาเหตุ - จ้องคอมพิวเตอร์เป็นเวลานาน - แสงจ้า แสงสะท้อนจากจอคอมพิวเตอร์ - จอภาพให้อยู่ในระยะพอเหมาะที่ตามองสบาย ๆ ไม่ต้องเพ่ง อาการ - ปวดตาหรือเมื่อยตา - เคืองตา แสบตา - ตามัว - มองเห็นภาพซ้อน - ปวดศีรษะ - ปวดเมื่อยบ่า ไหล่ คอ หรือปวดหลัง คำแนะนำ - กระทบต่าบ่อย ๆ ขณะทำงานหน้าจคอมพิวเตอร์ - พักสายตาเป็นระยะ ๆ - ควรจัดแสงภายในห้องหรือบริเวณทำงานไม่ให้มีแสงสะท้อนมาที่จอคอมพิวเตอร์ - ควรนั่งให้ดวงตาห่างจากจอคอมพิวเตอร์ประมาณ ๑๖-๓๐ นิ้ว

วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

- การบรรยายความตระหนักด้านความปลอดภัยสารสนเทศ โดย นายกิตติศักดิ์ จิรวรรณกุล วิทยากรจากสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยได้บรรยาย การใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์แบบไร้สาย โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกและให้ประโยชน์ต่อผู้ใช้ได้มากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ก็เป็นการเปิดโอกาสให้ถูกคุกคามจากภัยร้ายต่าง ๆ ทั้งต่อระบบคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัยประกอบด้วย - C (Confidentiality) การรักษาชั้นความลับ - I (Integrity) ความสมบูรณ์ข้อมูลไม่ถูกเปลี่ยนแปลง ทำซ้ำของข้อมูล - A (Availability) ความพร้อมใช้งาน การบริหารความเสี่ยง - ปกป้องข้อมูล - ความเสี่ยงยอมรับได้ - ลดความเสี่ยง - ถ่ายโอนความเสี่ยง วิธีการป้องกันความเสี่ยง - ดูแลพัฒนาโปรแกรม - ดูแลข้อมูลให้ดี ๆ - อย่าลงโปรแกรมที่ไม่น่าเชื่อถือ - ติดตั้งโปรแกรมสแกนไวรัสและ update โปรแกรมอย่างสม่ำเสมอ - ติดตั้งโปรแกรมเฉพาะที่ใช้งาน

รายละเอียดอื่นๆ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวศตวรรณ อ่างแก้ว)

นักวิชาการคอมพิวเตอร์